

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa Gminnej Spółdzielni "S."
w T.
przeciwko Gminie T.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 września 2018 r., sygn. akt V AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił powództwo Gminnej Spółdzielni „S.” w T. przeciwko Gminie T. o ustalenie, że między stronami istnieje stosunek użytkowania działki gruntu szczegółowo opisanej w pozwie. Wyrokiem z dnia 3 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) orzekając na skutek apelacji powódki zmienił zaskarżony wyrok jedynie w części rozstrzygającej o kosztach postępowania, oddalając apelację w pozostałym zakresie. Podstawą rozstrzygnięcia Sądów obu instancji było przyjęcie, że powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie, może bowiem swój interes prawny zrealizować w innych postępowaniach.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powódkę. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które wymaga odpowiedzi na następujące pytanie: „czy w niniejszym stanie faktycznym powódka miałaby szukać ochrony swojego prawa użytkowania w postępowaniu o wydanie, jako zarzut niweczący zasadność powództwa, czy w ramach roszczeń z art. 204, 207, 208 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 ze zm.), jako ustanowienie prawa użytkowania wieczystego, czy też jednak w niniejszym postępowaniu?”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o jej odrzucenie ewentualnie zwrot do Sądu Apelacyjnego w (...) w celu zobligowania skarżącej do usunięcia braku wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia lub o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek pozwanej o odrzucenie lub zwrot skargi kasacyjnej nie zasługiwał na uwzględnienie. W świetle art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wystarczające jest zamieszczenie w skardze kasacyjnej samego wniosku o uchylenie albo samego wniosku o uchylenie i zmianę zaskarżonego orzeczenia, z oznaczeniem jednak każdorazowo zakresu żądanego uchylenia albo uchylenia i zmiany (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2018 r., I CZ 47/18, nie publ.). Mankamenty sformułowanego przez skarżącą wniosku nie są tego rodzaju, by uzasadniać odrzucenie skargi, skoro złożyła prawidłowy wniosek o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, a wadliwość wniosku o wydanie orzeczenia reformatoryjnego oraz wniosku o uchylenie orzeczenia także Sądu pierwszej instancji, nie może skutkować odrzuceniem skargi, skoro jest to jedynie wniosek ewentualny, który nie jest obligatoryjnym elementem skargi. Nie wywiązanie się natomiast przez skarżącą z obowiązku należytego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skutkuje odmową przyjęcia skargi do rozpoznania, a nie jej odrzuceniem (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

9 stycznia 2018 r., IV CSK 389/17, nie publ.). Nie ma również podstaw do zwrotu skargi (art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 398⁶ § 1 k.p.c.) skarga zawiera bowiem wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem, a odmienną kwestią jest czy argumentacja w nim zawarta uzasadnia przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącą obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zagadnienie prawne sformułowane przez powódkę nie spełnia wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań.

Powódka ograniczyła się do sformułowania pytania, nie przeprowadzając żadnego pogłębionego wyводу prawnego dla wykazania, że jej wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Nie wskazała jakichkolwiek kontrowersji lub rozbieżnych ocen

prawnych, jakie wywołuje postawione przez nią pytanie, nie wykazała również jego poważnego i uniwersalnego charakteru ani konieczności zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Ponadto sformułowane przez nią zagadnienie nie ma charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz jest osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie. Skarżąca w istocie nie przedstawia problemu prawnego, lecz kwestionuje prawidłowość zastosowania art. 189 k.p.c. w okolicznościach sprawy.

Niezależnie od powyższego, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że interes prawny co do zasady nie zachodzi, gdy można na innej drodze osiągnąć w pełni lub w większym stopniu ochronę swoich praw. Występuje zaś wtedy, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, gdy określona sytuacja zagraża naruszeniem przysługujących uprawnień lub stwarza wątpliwość, co do ich istnienia, czy realnej realizacji. Istnienie interesu prawnego jest kwestionowane w sytuacjach, w których występuje - obok - także inna forma ochrony praw powoda (por. m.in. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1965 r., II CR 266/64, OSPiKA 1966, z. 7-8, poz. 166 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 1995 r., I PZP 56/94, OSNAPiUS 1995, nr 24, poz. 299). Nie zachodzi zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie. Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie możliwości przyjęcia interesu prawnego, w tego rodzaju sprawach przez sądy powszechne, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, których rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października

2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

jw

ał